

Tiedote: Julkaisuvapaa 20.5.2020

KUNTIEN ASUNTOPOLIITTISTEN OHJELMIEN KYTKÖKSET VAHVISTAVAT STRATEGISUUTTA JA VAIKUTTAVUUTTA

Vahvistamalla tietopohjaa ja asuntopoliittisten kytköksiä maa- ja kaavoituspolitiikkaan voidaan parantaa kehittämisen strategisuutta ja toimien vaikuttavuutta. Asuntopoliittikka on monialainen politiikanala, minkä vuoksi ohjelman valmistelun ja toteutuksen monialaisuuteen ja tiedolla johtamiseen tulee panostaa. Myös ohjelmien toteutumisen ja vaikuttavuuden mittaamisessa on kehitettävää. Ohjelmallisuuden vahvistaminen parantaa asuntopoliittisten tavoitteiden saavuttamista.

Asuntopoliittiset ohjelmat ovat sisällöltään ja strategiselta otteeltaan vaihtelevia

Kasvavissa kaupungeissa asuntopoliittikalla tavoitellaan asuntotarjonnan vastaamista muuttuvaan asuntokysyntään, asuntomarkkinoiden hinta- ja vuokrakehityksen vakauden edistämistä sekä kotitalouksien asumiskustannusten pitämistä tuloihin nähden kohtuullisina. Kunnan asuntopoliittikkaan vaikuttaa myös muiden kuntien ja seututason maankäytön, asumisen ja liikenteen ratkaisut. Väestöään menettävien seutujen erityisenä haasteena on asuntokannan hallittu kehittäminen väestön muuttuvia tarpeita vastaaviksi.

Osa kuntien asuntopoliittisista ohjelmista laaditaan tiiviissä kytköksessä kuntastrategiaan ja kunnan maapoliittiseen ohjelmatyöhön. Etenkin pienemmissä kunnissa asuntopoliittiset ohjelmat ovat monesti kevyempiä, tahtotilaa ja yleisiä periaatteita määrittäviä dokumentteja. Yleensä asuntopoliittisten ohjelmien luonne on kuvaileva, eikä ohjelmille aina ole asetettu selkeitä, mitattavia tavoitteita ja mittareita, jolloin toimenpiteiden vaikuttavuutta on vaikea arvioida.

Laadintaprosessin tietopohjaa, monialaisuutta ja osallistamista on vahvistettava

Asuntopoliittisen ohjelman laadintaa tulisi parantaa selkeyttämällä asuntopoliittikan roolia kaupunkiorganisaatiossa vahvistamalla asuntopoliittisen ohjelman ja kuntastrategian kytköksiä, käsittelemällä asunto- ja maapoliittisia asioita yhdessä, panostamalla lähtötietojen ja kehityskuvatiedon keräämiseen, asettamalla mitattavat ja selkeät tavoitteet sekä osallistamalla asukkaita ja muita sidosryhmiä nykyistä vahvemmin.

Tällä hetkellä asuntopoliittiset ohjelmat laaditaan pääosin kaupunkien omana työnä. Prosessiin on osallistunut useimmissa kaupungeissa laaja-alainen joukko: useimmiten asuntotoimen, maankäytön ja suunnittelun sekä kunnan johdon asiantuntijoita, mutta melko vähän kaupungin ulkopuolisia sidosryhmiä. Poliittisten päätöksentekijöiden osallistuminen vaihtelee kaupungeittain.

Asuntopoliittisten ohjelmien seurannan ja vaikuttavuuden arviointia tulee systematisoida

Ohjelmien seurannassa ja arvioinnissa on kuntakohtaisia eroja, joskin MAL-kaupunkiseuduilla on yhteisesti jaettuja hyviä käytäntöjä ja toimintatapoja, joita olisi syytä hyödyntää muuallakin. Asuntopoliitiikan mittaaminen painottuu enemmän seurantaan kuin vaikuttavuuteen. Pääosin mitataan asuntotuotantoa, kaavoitusmääriä, tonttivarantoa sekä kohtuuhintaisen asumisen tuotantoa. Sosiaalisen kestävyyden mittareita ei erikseen ole asetettu, vaikka sosiaalinen kestävyys ja segregatio ovat asuntopoliitiikan keskeisimpiä teemoja. Arvioinnissa nähdään, että seudullista yhteistyötä on vahvistettava asuntopoliittisten ohjelmien laadinnassa ja mittaamisessa.

”Haluamme huomioida MAL-verkostossa jäsenkuntiemme ja keskeisten sidosryhmien kehittämistarpeita ja toivomme, että tämän hankkeen suositukset, johtopäätökset, ideaalimallinnus ja työkalupakki voivat osaltaan auttaa niitä, jotka suunnittelevat omien asuntopoliittisten ohjelmiansa laadintaa tai uudistamista”, MAL-verkoston projektipäällikkö Tero Piippo toteaa.

MAL-verkosto ja Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus (ARA) tilasivat Aluekehittämisen konsulttitoimisto MDI:ltä (MDI Public Oy) ja Kaupunkitutkimus TA Oy:ltä selvityksen kaupunkiseutujen ja kuntien asuntopoliittisten ohjelmien arvioinnista ja kehittämisestä. Työn tavoitteena on 1) kaupunkiseutujen ja kuntien asuntopoliittisten ohjelmien strategisuuden, monialaisuuden ja osallistavuuden kehittäminen, 2) asuntopoliittisten ohjelmien ideaaliprosessin mallintaminen eri hallinnontasot integroiden sekä 3) asuntopoliittisten ohjelmien vaikuttavuuden arvioinnin ja mittaamisen kehittäminen eri kokoisissa kunnissa kaupunkisuunnittelun ja päätöksenteon tueksi. Työ toteutettiin 23.1.-12.5.2020. Selvityksen aineisto kerättiin kyselyn, haastattelujen ja työpajan avulla.

Tutustu raporttiin:

Linkki MAL-verkoston sivuilla olevaan raporttiin [tästä](#).

Linkki ARA:n sivuilla olevaan raporttiin <https://www.ara-hankepankki.fi/show/528?>

Hankkeen esittelykalvot [tästä](#).

Hankkeen tulosten Youtube videolinkki <https://youtu.be/CHAC8g4cR7c>

Lisätietoja antavat:

MAL-verkoston projektipäällikkö Tero Piippo, 0400 388 735, tero.piippo@tampereenseutu.fi

ARAn apulaisjohtaja Hanna Dhalmann, 029 525 0851 hanna.dhalmann@ara.fi ja

MDIn vastuullinen arvioitsija, kehitysjohtaja Janne Antikainen, 040 764 1829, janne.antikainen@mdi.fi